

E - og tónleikurin

Jens Guð, íslendskur føroyavinur

Kemur tú úr einum heimi við ljóðföri?

– Tað vóru altíð onkur ljóðføri í heiminum, tá ið eg var barn. Pápi mín spældi harmoniku, og mamma mín spældi munnharpu. Bæði hava sungið í kóri. Eldri beiggi mín spældi trummur í poppbólkum nokur ár, hann var eisini sangari í eini kvartett.

Spælir tú nakað ljóðføri?
– Eg eri ein vánaligur gittar-spælari. Tað er tí, at eg elski punktónleik. Har hjálpir tað at vera ikki ov góður gittarspælari.

Syngur tú undir brúsumi?
– Ja, tað geri eg. Eg syngi allastaðni. Tá ið eg koyri, gangi...

Hevur tú nakrantíð droymt um at gerast tónleikari?
– Sum tannáringur í 70'unum var eg sangari í onkrum heavy metal bólkum. Eg spældi eisini gittar

onkuntið. Av tí at eg ikki var nakar serligur gittarspælari, so spældi eg bara gittarriffini, tá ið hin gittarspælarin spældi solo. Eg havi spælt inn og givið út nakað av mínum egna rapptónleiki undir navninum Alsæla. Á tí útgávuni spældi eg øll ljóðføriini og sang. Best dámdi sangurin hjá mær, »Thorrathrælinn« er at finna á útgávuni »Rock from the Cold Seas«, har fleiri føroyskir bólkar eisini eru við. Tá ið eg framføri, spælir death metal bólkurin Gyllinæð við mær. Vit hava tvær ferðir verið í Grønlandi og eina ferð í Skotlandi og spælt.

Hvat hevur tónleikur at siga fyri teg?
– Tónleikur er ítriv nummar eitt hjá mær. Síðani eg var eitt barn havi eg tosað um tónleik alla-tíðina, eg havi lurtað, skrivað, lisið, spælt, selt, tikið upp og útgivið tónleik. Eg havi verið til konsertir, og spælt tónleik í útvarpi og á dansistøðum. Eg havi útgivið fleiri rockbløð, skrivað bøkur og hevði í nokur ár eitt plátufelag, Gramm, saman við Bjørk og Bubbi.

Hvussu nógvur fløgur/plátur/bond eigur tú?
– Eg havi ikki talt, síðani eg flutti fyri trimum árum síðani. Tá hevði eg næstan 20.000 fløgur. Einaferð var eg so steinbýttur at geva allar mínar 6000 plátur burtur.

Hvat er tin yndisfløga?
– Tá ið eg framleiddi »Rock

Vikuskifti

from the Cold Seas« fyri Turl, fekk eg eina fløgu við mínum favorittsangum úr Føroyum, Íslandi, Grønlandi og Sámalandi.

Nú havi eg lagt ein útgávu til rættis, sum eitur »World Music from the Cold Seas«, sum kemur út í næstum, og á hesi fløgu eru mínir favorittsangir innan heims-tónleik úr somu londum. Orm-urin Langi hjá Týr, Yggdrasil, Shalder Geo og Kristian Blak. »Addeq« hjá Kristian Blak hevur í seinastu verið nógv í fløgu-spælaranum hjá mær. Nú spæli eg »Krákuna« hjá Eivør Pálsdóttir dag og nátt. Tá ið eg ætli mær at lurta eftir meira ágang-andi tónleiki, seti eg 200 ella Makrel frá.

Hvorja fløgu hevði tú ikki viljað átt, um tú so fekst pengar afturfyri?
– Tað er komið fyri, at eg í jóla-gávu ella til ein føðingardag havi fingið onkra mainstream popp-fløgu. Slikan tónleik damar mær ikki, og tá gevi eg fløgurnar til onkran, sum damar popptónleik.

Hvor sangur skuldi ongantið verið skrivaður?
– Einkí lag er vánaligt, tað er spurningur um útsetingina. Tað er sum Grand Prix-sangir, teir hava góð lög, men forferdiligar útsetingar.

Hvat er tann pinligasta plátan, sum tú eigur?
– Eg gevi vanliga fløgur burtur, tá ið mær ikki damar tær. Eg vil ikki eiga vánaliga útgávur. *Hvønn sang hevði tú valt, um tú*

skuldi sungið karaoke?
– Eg syngi ongantið karaoke. Eg hati karoke.

Hvat er tann besti tónleikurin til eitt hugnaligt kvöld?
– Um fólkiní kring meg einki hava ímóti punktónleiki, so er 200, Makrel ella System of a Down fint. Ofta vilja fólkiní hava rólígari tónleik, so tað er gott við Eivør, Clickhaze, Hanus ella Kristian Blak.

Hvønn tónleik vilt tú helst hoyra sunnumorgun?
– Mær damar væl at lurta eftir 200 sunnumorgnar. Og eg havi hart frá. Sunnumorgun má eg hoyra tónleik á føroyskum.

Hvor sangur kann fáa teg út á dansigólvio?
– Ormurin Langi hjá Týr.

Hvor tónleikur fær teg í ringt lag?
– Main stream popptónleikur: Backstreet Boys, Grand Prix, Britney Spears og líknandi.

Hvat er tann fyrsti sangurin, sum tú minnist teg dáma?
– Twist and Shout hjá The Beatles tók meg á bóli í 1963, tá ið eg var 9 ára gamal. Eg var ovfarin av tí skriggjandi mátanum, sum John Lennon sang. Tað var so vilt, og eg elski framvegis tann sangin, hóast mær ikki damar nógv av hinum, sum Beatles gjordi fyrstu áriní. Fýra ár seinni snúði alt seg um Jímí Hendrix, Cream, Yardbirds og Sgt Pepper hjá The Beatles.

Mær dámdi eisini sera væl »Vit fáa tevatn og breyð« hjá The Faroe Boys. Tann sangurin kann framvegis vekja góð minni hjá mær.

Hvor sangur skal spælast til tína jarðarferð?
– Av tí at eg elski punktónleik, so skal tað verða ein sangur hjá 200, Sex Pistols ella Clash. Men av tí, at tað vera nógv fólk til mína jarðarferð, sum ikki dáma rocktónleik, so havi eg longu biðið synirnir hjá mær spælt tað hyggja eftir filmin-um, og ørminst í at hava sæð hann fyrr, í Íslendskum sjónvarpi eina vøkundt á skipi, so keypti eg mær filmin og settist at hyggja.

Hvat er tann besta konsertin, sum tú hevur verið til?
– Kári Sverrisson, Hanus, A.R.T. og Eivør til Fairwaves 2002. Og Eivør & Krákan til Airwaves 2003.

Hvønn tónleikara hevði tú viljað hitt?
– Eg havi longu hitt allar tónleikararnar, sum eg vil hitta: Eivør, Clickhaze, 200, Krit, Kristian Blak, Hanus, Makrel, Hatespeech, Diatribes, Nick Cave, Bob Marley, Clash, Stranglers, Pere Ubu, Bjørk, Bubbi, Hilmar Örn Hilmarsson, Megas og onnur.

Tann minst væleydnaði, haldi eg, er Jóhannes doyp-arin í ánni - hann tykist ikki serliga sannførandi, men hann er væl betri í fongslin-um.

Tey "jvnrnáttúrligu" brot-ini eru torfør at gera til film, og tey eru, so sum ein kundi vantað. T.d. er Jesus, saman við Mósesi og Eliasi á fjallinum, ikki serliga stórsligin. Pætur byrjar annað bræv sitt við at "vit sóðu dýrd Hansara" (1. Pæt.1:17), men hon sæst sum vituligt er ikki í film-inum. "Jesus" kemur rimi-liga væl frá hesum at stilla stormin, og heilt væl frá tí at metta tey svongu við fiski og breyði.

Framleiðararnir skulu hava rós fyri, at teir lata "frásøgumannin" lesa talu Guds, so at eingin "spælir" Gud (Faðir).

Føroyska talan er gjøg-nangandi góð, og eg haldi ikki nakað er at lasta her - Sonne Smith er fram-úrskarandi.

Men, siga lógarsmiðirnir á Tinganesi, teldubrøv snúgva seg ofta um persónsmál grundað á persónslýsingar, og eru harvið umfataðir av lógini um víðgerð av persónsupplýsingum. Tí mugu teir ikki flytast av landinum orsakað av virðing fyri tí persónliga frælsinum og heimafríðinum.

Einasta samskiftiskanal, sum

Nr. 213 - 8. november 2003

Ummæli:

Jesus filmur á føroyskum

Óli Nicodemussen

Havandi eyguni vend á...

Tað var meiri av ábyrgd-arkenslu - heldur enn av hugi, at eg keypti mær tann júst útkomna Jesus-filmin í føroyskari útgávu. Gerhard Lognberg úttalaði seg sum kunnugt um nakrar "Ginu søgur", sum hann ikki hevði sæð (eg havi heldur ikki sæð sjónleikin), og tað bleiv ikki

væl upptikið, at hann um-mældi ein sjónleik, sum hann ikki hevði sæð. Eg vildi ikki koma undir sama dóm, so hóast eg hevði lítlan hug at hyggja eftir filmin-um, og ørminst í at hava sæð hann fyrr, í Íslendskum sjónvarpi eina vøkundt á skipi, so keypti eg mær filmin og settist at hyggja.

Hvar lærir Lukas, at Maria Magdalena er hin syndafulla kvinnan, sum salvaði fotur Jesusar? Sakeus sær út til at geva pengarnar "aftur", mest uppá gjøt, og mundi hann veruliga brúka stiga fyri at "klíva" upp í træið?

Uppaftur verri er tað við smágentuni, sum svarar spurningi Jesusar "Hvor var nú næsti hansara?", í søguni um hin miskunn-sama samariubúgvan. Tað er í mótstrið við tekstin hjá Lukasi.

Beinleiðis komiskit verð-ur tað, tá Jesus verður doyptur. Eg sat spentur og biðaði eftir at vita, hvussu (ana)baptistar og "pædu"-baptistar finga harmonerað sínar áskoðanir um dóp Jes-usar - før Hann undir, ella skót Jóhannes vatn upp í lógvan og helti tað á høvur Hansara? Jú, Hann før und-ir, ella í hvussi er næstan, men tað løgna er, at Hann før sjálvur undir, Jóhannes doypti Hann ikki yvirhøvur. Tá "Jesus" verður kross-festur, verður hann (um-framt bundin) negldur í skøvningarnar, og ikki í hendurnar. Eg veit, at Jógv-an Zachariassen og aðrir bíbliulærarar halda hetta sama, - eg skal ikki av-nokta, at orðið hond kann merkja hond+skøvningar, og eg kenni argumentini, men eg meti framvegis - at bíblían lærir - at Jesus varð negldur í hendurnar.

Annars er filminurin fullur av smáum(?) óneyvleikum, hendingum, sum eru "klipt-ar" saman fyri at stytta um filmin, setningar sum ikki standa í bíbliuni, men sum eru lagdir afturat fyri at gera filmin betri (og óneyv-ari smb. Lukas). Bert nokur brot úr rúgvuni:

Klæði Jesusar, eftir upp-reisnina, í tí tómu grøvini, liggia óruðdiligar og ikki samanløgð. "Kyrtilin" hjá Jesusi í filminum, eru nakrar sund-urbardar trevsur, sum eing-in rómverskur hermaður hevði skoytt um at fingið til vásaklæðið, fiansheldur at kasta lut um.

Í filminum RÓPAR Jesus

ikki við harðari rödd á krossinum, og GEVUR upp andan, men hann svølgir orðini - og doyr av armóð.

ÓNEYVLEIKAR

Ein leikstjóri hevur listar-ligt frælsi til at broyta okk-urt smávegis í eini bók, sum hann ger til film, og tað hevði verið í lagi, í ein-um vanligum filmi, at "broderað" eina kvinnu inn í tekstin sum gevur Jesusi at drekka á vegnum til Jerúsalem, men tað hóskar illa saman við pástandinum at fylgja Lukasar ev-angelium neyvt.

Hvar lærir Lukas, at Maria Magdalena er hin syndafulla kvinnan, sum salvaði fotur Jesusar? Sakeus sær út til at geva pengarnar "aftur", mest uppá gjøt, og mundi hann veruliga brúka stiga fyri at "klíva" upp í træið?

Uppaftur verri er tað við smágentuni, sum svarar spurningi Jesusar "Hvor var nú næsti hansara?", í søguni um hin miskunn-sama samariubúgvan. Tað er í mótstrið við tekstin hjá Lukasi.

Beinleiðis komiskit verð-ur tað, tá Jesus verður doyptur. Eg sat spentur og biðaði eftir at vita, hvussu (ana)baptistar og "pædu"-baptistar finga harmonerað sínar áskoðanir um dóp Jes-usar - før Hann undir, ella skót Jóhannes vatn upp í lógvan og helti tað á høvur Hansara? Jú, Hann før und-ir, ella í hvussi er næstan, men tað løgna er, at Hann før sjálvur undir, Jóhannes doypti Hann ikki yvirhøvur. Tá "Jesus" verður kross-festur, verður hann (um-framt bundin) negldur í skøvningarnar, og ikki í hendurnar. Eg veit, at Jógv-an Zachariassen og aðrir bíbliulærarar halda hetta sama, - eg skal ikki av-nokta, at orðið hond kann merkja hond+skøvningar, og eg kenni argumentini, men eg meti framvegis - at bíblían lærir - at Jesus varð negldur í hendurnar.

Annars er filminurin fullur av smáum(?) óneyvleikum, hendingum, sum eru "klipt-ar" saman fyri at stytta um filmin, setningar sum ikki standa í bíbliuni, men sum eru lagdir afturat fyri at gera filmin betri (og óneyv-ari smb. Lukas). Bert nokur brot úr rúgvuni:

Klæði Jesusar, eftir upp-reisnina, í tí tómu grøvini, liggia óruðdiligar og ikki samanløgð. "Kyrtilin" hjá Jesusi í filminum, eru nakrar sund-urbardar trevsur, sum eing-in rómverskur hermaður hevði skoytt um at fingið til vásaklæðið, fiansheldur at kasta lut um.

Í filminum RÓPAR Jesus

Sosialurin

35

vaksin við, skulu hava eyguni vend á Jesus (Heb. 12:2), so kundu vit spurt: Hvønn Jesus?!!

At kunngera evangelið merkir altíð í NT at præd-ika Orðið - Kristna sam-koman er komin forbi/við-ari enn skuggamyndirnar í GT. Tær alraheilagastu av-myndir Hins Himmalska í GT, tabernaklinum, mátti bert hovuspresturin síggja, og bert eina ferð um árið - her verður størsta loyndar-málið í tilveruni, at Gud kundi venda sær frá ein-borna Soni Sínum (sum sjónleikari eftir øllum at døma tala soleiðis?!

Hvor Jesus er tað so, sum verður boðaður? Hetta er vandamikið øki at spæla sær á. Paulus talar í 2. Kor. 11:4 um hetta at prædika annan Jesus og annað ev-angelium, og í Gal.1:8 hevur hann ikki tey mjúk-astu orðini um hetta sama. "Tað, sum einki eyga hev-ur sæð, og einki oyra hoyrt" (1.Kor.2:9), kann tað inn-spælast? Sálarkvøl Jesusar í Getsemane - sum einki menniskja orkaði at síggja - skulu vit nú sita í sofuni við einum kaffikoppi í hondini og síggja tað á filmi? Læru-sveinarnir sovnaðu ikki undrar meg tó, at filmurin hvørki fylgjir Victori ella Dahl í Luk. 2:49 (Jesus 12 ára gamal í templinum). Victor umsetur rætt, og Dahl umsetur ikki bara rætt, men tekur allar møguligar (rættar) variantar við. Her hevur filmurin valt orðing-ina "har, sum Faðir Mín er", og henda orðing kann ikki rættvisgerðast út frá grund-tekstinum, umframt at hon er klossutari enn "verki Fað-irs Mins" - sum er tað rætta. Missiónsboðini í filminum eru "Doypið TEY" (fólka-slogini), og ikki "teir" (læri-sveinarnar), men tað er skrivað meira enn nóg mikið um hetta mál - eg vísí til "Bíblían á føroyskum í hálva öld" © Leirikeri 2000.

Aftast í filminum er ein appell, við einum pástandi um, at føðing, liv, deyðið og uppreisn Jesusar PRÓGVA, at Hann er tann, sum Hann sigur seg vera!?! Jú, gaman í - fyri tann sum trýr (Róm. 1:4), men fyri hin van-trúðna? Skal mann brúka ein pástand sum PRÓGV fyri einum øðrum pástandi? Góðtekur t.d. Hogni av Heiði hetta prógvið? Trúgv-ur er ikki hvørs mans (2. Tess.3:2) - og tann fjöldin gerst ikki stórri av hesum filminum.

Appellir, sum tann í filminum, hava lyndi til at gera Heilaga Andan ar-beiðsleysan. Nú týstist Heil-agi Andin ikki "at koma veikleika okkara til hjálpar longur, tí vit vita ikki hvussu vit skulu biða" (Róm. 8:26), nú kunnu vit "biða" eina ramsu, sum er umsett úr amerikanskum "light" kristindómi, og sum Smith lesur fyri okk-um (hevur Sonne forrestin

biðið hesa bøn sjálvur eisini?) Heilaga Andanum nýtist heldur ikki longur at sannfæra okkum um, at vit eru børn Guds (Róm. 8:16), tí tað sannføringina átekur filmurin sær at geva okkum - øllum í senn - um vit ann-ars hava "biðið" hesa rams-una, og "meint" hana av hjarta!?!)

Filmurnir endar við tí pelagiansku "tugguni", sum Bill Bright hevur lænt frá Arminiusi um, at "Jesus doyði fyri TEG!" Um djæv-ulin sær filmin, so fær hann sama boðskap - hetta er at skjóta uttan mið ella mál, og høgga í luftina (1. Kor. 9:26). Evangelið er ikki, at Jesus hevur gildið syndir-nar hjá øllum, - tvs. at "Hann tók TÍNA skuld!", - tí so fór jú ongin fortaptur, men evangelið er, at syndaskuldin verður strikað hjá ØLLUM teimum menniskjum, og BARA teimum, sum venda við frá syndum teirra og trúgva á Kristus til frelsu. Filmurin heitir á fólk um at trúgva á Jesus sum Frelsara, men at Hann skal verða Harri, eis-ini, er nokkso væl niðurtón-að, hóast tað verður óbein-leiðis nevnt. Hetta byggir sjálvandi á tað óbíbilsku áskoðanina, at ein kann hava Jesus sum Frelsara, uttan at vera lærisveinur - ein kann so evt. velja seinri, hvørt ein "loyvri" Jesusi at vera Harra eisini.

NIÐURSTØÐA

Eg ivist ikki í, at tey fólk, sum hava gjørt filmin at-komiligan á føroyskum, hava gjort tað í bestu mein-ing - og kenni fleiri av hes-um sum vælmeinandi fólk, og eg hveppi meg eitt sind-ur við at kritiseria tey al-ment - og ivaðist í, fyrst at senda eitt bræv til brøðra-samkomurnar um málið (Tær hava longu fingið eitt bræv frá útgevarnum, sum víðmælar filminum). Men ringar royndir siga mær, at eitt "censur-harkalið" situr á postinum hjá fleiri av samkomunum - mann hev-ur sett "revin at ansa gæs-um" - fyri ikki at siga "úl-v-in at ansa seyðinum", við tí úrslitið, at brøv frá mær ikki verða lisin upp, men verða hildin aftur. Tey kunnu tó lesast á heimasíðu míni www.faroenet.fo/olin-ic/ (Prisaður verið Gud fyri inntætið!) So eg setti hetta í her, - so kunnu øll lesa tað.

Filmurin er væl úr hond-um greiddur sum listaverk (eg haldi tó ikki, at børn skulu síggja krossfesting-ina), men hann er ikki egn-aður til kristniðóðan, og eg vil mæla frá, at hann verður brúktur í hesum sambandi.